

Izvod iz zapisnika sa sjednice Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, održane 20. ožujka 2007. godine

1. čl. 15. st. 1. toč. 5. Kolektivnog ugovora

A: – uvećanje godišnjeg odmora namještenicima obzirom na ostvarene rezultate rada

S obzirom da se na namještenike ne primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima o ocjenjivanju rada i učinkovitosti, niti je kojim drugim propisom uređeno ocjenjivanje namještenika, namještenici se ne ocjenjuju, pa se odredba čl. 15. st. 1. toč. 5. Kolektivnog ugovora, kojom je propisano da se službeniku i namješteniku uvećava godišnji odmor s obzirom na ostvarene rezultate rada, ne može se primijeniti na namještenike.

B: – uvećanje godišnjeg odmora službenicima obzirom na ostvarene rezultate rada

Odredba čl. 15. st. 1. toč. 5. Kolektivnog ugovora - kojom je propisano da se službeniku i namješteniku uvećava godišnji odmor s obzirom na ostvarene rezultate rada (za 2 dana ako je ocijenjen ocjenom „naročito uspješan“, odnosno za 1 dan ako je ocijenjen ocjenom „uspješan“) - ne može se doslovno primijeniti, jer se prema čl. 87. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, broj 92/05 i 141/06) službenici ocjenjuju ocjenama „izvanredan“, „odličan“, „dobar“, „zadovoljava“ i „ne zadovoljava“.

Polazeći od intencije ugovornih strana Kolektivnog ugovora, te imajući u vidu da su prema ranijem Zakonu o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, broj 27/01) - koji je bio na snazi u vrijeme zaključenja Kolektivnog ugovora - bile propisane četiri vrste ocjena („naročito uspješan“, „uspješan“, „zadovoljava“ i „ne zadovoljava“), a prema važećem Zakonu o državnim službenicima je propisano pet vrsta ocjena, Zajednička komisija je mišljenja da se odredba čl. 15. st. 1. toč. 5. Kolektivnog ugovora treba primijeniti na odgovarajući način i to tako da se službeniku uvećava godišnji odmor za 2 dana ako je ocijenjen ocjenom „izvanredan“ ili „odličan“ (umjesto u Kolektivnom ugovoru navedene ocjene „naročito uspješan“), odnosno za 1 dan ako je ocijenjen ocjenom „dobar“ (umjesto ocjene „uspješan“).

2. čl. 27. st. 1. Kolektivnog ugovora – plaćeni dopust zbog teške bolesti djeteta ili roditelja

Sukladno čl. 27. st. 1. al. 8. Kolektivnog ugovora službenik i namještenik ima pravo na dopust uz naknadu plaće (plaćeni dopust) u jednoj kalendarskoj godini u slučaju teške bolesti djeteta ili roditelja izvan mjesta stanovanja.

Plaćeni dopust iz navedene odredbe Kolektivnog ugovora službenik i namještenik može ostvariti samo u slučaju teške bolesti djeteta ili roditelja koji imaju prebivalište u mjestu različitom od mjesta stanovanja službenika i namještenika.

Pod teškom bolešću u smislu čl. 27. st. 1. al. 8. Kolektivnog ugovora podrazumijeva se bolest koja zahtijeva dodatnu njegu za održavanje života i osnovnih životnih funkcija djeteta ili roditelja.

Službenik ili namještenik ima pravo na plaćeni dopust u jednoj kalendarskoj godini posebno za svaki slučaj naveden u čl. 27. st. 1. al. 8. Kolektivnog ugovora, odnosno pravo na plaćeni dopust zbog

teške bolesti djeteta u trajanju od 3 dana i pravo na plaćeni dopust zbog teške bolesti roditelja u trajanju od 3 dana (posebno za svakog roditelja – za majku 3 dana te za oca 3 dana).

3. čl. 39. st. 1. al. 5. Kolektivnog ugovora - pravo na dodatak za rad u drugoj smjeni kod rada u turnusu

Smjenski rad podrazumijeva naizmjenični rad službenika ili namještenika u različitim smjenama prema unaprijed utvrđenom radnom vremenu tijekom tjedna ili mjeseca u dvije ili tri smjene i to u I. smjeni (prije podne), II. smjeni (poslije podne) ili III. smjeni (noću).

Rad službenika i namještenika prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji službenik i namještenik obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca po 12 sati dnevno u ciklusima 12 sati rada – 24 sata odmora – 12 sati rada – 48 sati odmora, smatra radom u turnusu, a ne smjenskim radom, pa stoga službenici i namještenici koji rade u turnusu nemaju pravo na dodatak iz čl. 39. st. 1. al. 5. Kolektivnog ugovora – dodatak od 10% za rad u drugoj smjeni ukoliko službenik ili namještenik radi naizmjenično, ili najmanje dva radna dana u tjednu, u prvoj i drugoj smjeni.

4. čl. 40. Kolektivnog ugovora – radni staž ostvaren u državnim tijelima

Radni staž ostvaren u organizacionim jedinicama bivše JNA, odnosno radni staž ostvaren u pravnim osobama koje su obavljale uslužne i druge djelatnosti za vojsku, zavodima toga tipa (npr. Zrakoplovno-remontni zavod „Zmaj“ u Velikoj Gorici), kao i radni staž djelatnih vojnih osoba ostvaren u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama RH ne smatra se radnim stažem ostvarenim u državnim tijelima.

5. čl. 46. Kolektivnog ugovora – zastarijevanje prava na pomoć u slučaju smrti supružnika, djeteta ili roditelja, te očuha ili maćehe

Obzirom da prema čl. 131 Zakona o radu („Narodne novine“, broj: 38/95., 54/95., 65/95., 17/01., 82/01., 114/03 i 30/04.) potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju u roku tri godine, službenik i namještenik ima pravo tražiti pomoć u slučaju smrti supružnika, djeteta ili roditelja, te očuha ili maćehe u roku od tri godine od dana njihove smrti.

6. čl. 47. Kolektivnog ugovora – utvrđivanje visine prosječne neto plaće isplaćene u gospodarstvu u prethodnoj godini

Čl. 47. Kolektivnog ugovora propisano je pravo na pomoć djeci, odnosno zakonskim starateljima djece službenika i namještenika koji je izgubio život u obavljanju službe i to: za dijete predškolskog uzrasta 50%, za dijete do završenog osmog razreda osnovne škole 70% te za dijete do završene srednje škole, odnosno redovnog studenta 90% prosječno isplaćene neto plaće u gospodarstvu RH u prethodnoj godini.

S obzirom da Državni zavod za statistiku ne prati podatke o prosječno isplaćenoj neto plaći u gospodarstvu RH, upitan je način provedbe čl. 47. Kolektivnog ugovora.

Zbog toga Zajednička komisija utvrđuje da kao osnovicu za izračun visine pomoći iz čl. 47. Kolektivnog ugovora treba uzeti proračunsku osnovicu.

Pomoć u slučaju smrti službenika ili namještenika iz čl. 47. Kolektivnog ugovora isplaćuje se svaki mjesec djeci ili zakonskim starateljima djece službenika ili namještenika koji je izgubio život u obavljanju službe odnosno rada.

7. čl. 52. Kolektivnog ugovora

A: – pojašnjenje tumačenja

Na sjednici održanoj dana 02. prosinca 2005. godine Zajednička komisija je vezano uz pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom dala sljedeće tumačenje:

„Sukladno članku 52. stavku 6. Kolektivnog ugovora službenik odnosno namještenik ima pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka cijene mjesečne, odnosno pojedinačne karte. Ima li službenik odnosno namještenik pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka cijene mjesečne karte ili pojedinačne karte, ovisi o tome da li je kupio mjesečnu kartu za taj mjesec ili nije i to:

1. službenik odnosno namještenik koji je kupio mjesečnu kartu (za međumjesni javni prijevoz) ima pravo naknadu troškova prijevoza u visini stvarnih izdataka cijene mjesečne karte, s tim da nema pravo na naknadu troškova međumjesnog prijevoza za kalendarski mjesec u kojem nije radio nijedan dan, neovisno o razlozima;

2. službenik odnosno namještenik koji nije kupio mjesečnu kartu (za međumjesni javni prijevoz) ima pravo naknadu troškova prijevoza u visini stvarnih izdataka, prema cijeni pojedinačne karte, razmjerno broju dana u mjesecu provedenih na poslu (cijena pojedinačne karte u dva smjera – za dolazak na posao i vraćanje s posla – pomnožena brojem dana kada je službenik odnosno namještenik radio), što znači da u tom slučaju službenik odnosno namještenik nema pravo na naknadu troškova međumjesnog prijevoza za dane kada nije radio, neovisno o razlozima (dan odmora kod rada u turnusu, godišnji odmor, bolovanje i dr.)“

S obzirom da su se u praksi pojavile dvojbe vezane uz navedeno tumačenje, Zajednička komisija daje sljedeće pojašnjenje:

Navedeno tumačenje dano je na upit o pravu na naknadu troškova međumjesnog javnog prijevoza službenika i namještenika koji nije faktično radio (dolazio na posao) sve radne dane u mjesecu (zbog korištenja godišnjeg odmora, bolovanja, dana odmora kod rada u turnusu), pa je zbog toga zbroj cijena pojedinačnih karata za odlazak na posao i s posla – uzimajući u obzir samo dane kada je službenik ili namještenik stvarno dolazio na posao i radio – vidljivo manji od cijene mjesečne karte za istu relaciju.

U tom slučaju način naknade troškova međumjesnog javnog prijevoza (u visini stvarnih izdataka) ovisi o tome da li je službenik ili namještenik kupio mjesečnu kartu za mjesec u kojem je bio određeni broj dana odsutan s posla ili ne. Ako je kupio mjesečnu kartu – ima pravo na naknadu troškova prijevoza u visini cijene mjesečne karte, a ako nije kupio mjesečnu kartu – ima pravo na naknadu troškova u visini cijene pojedinačnih karata za odlazak na posao i s posla, ali samo za dane kada je stvarno radio.

Prema tome, iz navedenog tumačenja ne proizlazi obveza kupnje mjesečne karte kao dokaz da je službenik ili namještenik imao stvarne troškove prijevoza.

Naknada stvarnih troškova u međumjesnom prijevozu ovisi o tome da li službenik i namještenik ima mogućnost kupnje mjesečne karte (ako ne postoji mjesečna karta ima pravo na naknadu troškova prijevoza prema cijeni pojedinačne karte) i da li je kupio mjesečnu kartu ili nije (prema izboru službenika i namještenika na relaciji javnog prijevoznika gdje postoji mogućnost kupnje mjesečne karte).

B: - pravo službenika i namještenika na mjesečnu kartu

Naknada troškova mjesnog prijevoza službenicima i namještenicima, sukladno čl. 52. st. 3. i 4. Kolektivnog ugovora, isplaćuje se na način da se isti, na početku godine za tekuću godinu, trebaju izjasniti o načinu naknade tih troškova - ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte, da li žele da im se osigura godišnja karta za mjesni prijevoz ili da im se svaki mjesec isplaćuje 1/12 cijene godišnje karte odnosno, ako nema mogućnosti kupnje godišnje karte, da li žele da im se osigura mjesečna karta ili da im se svaki mjesec isplaćuje cijena mjesečne karte.

Stoga poslodavac ne može jednostrano odlučiti da službenicima i namještenicima neće isplaćivati cijenu mjesečne karte, nego da će im osigurati mjesečnu kartu, jer službenici i namještenici imaju pravo izabrati način naknade troškova mjesnog prijevoza.

8. čl. 54. Kolektivnog ugovora – uračunavanje vremena provedenog u Domovinskom ratu u radni staž u državnim tijelima – pojašnjenje tumačenja

Na sjednici održanoj 06. 06. 2006. godine Zajednička komisija, na upit da li se vrijeme provedeno u Domovinskom ratu uračunava u radni staž ostvaren u državnim tijelima za isplatu jubilarne nagrade, dala je sljedeće tumačenje:

„Obzirom da se hrvatskom branitelju koji je u vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu bio zaposlen u državnom tijelu u radni staž uračunava i vrijeme provedeno u Domovinskom ratu, to se vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu uračunava u radni staž ostvaren u državnim tijelima za ostvarenje prava za isplatu jubilarne nagrade iz čl. 54. Kolektivnog ugovora.“

Navedeno tumačenje odnosi se na hrvatske branitelje koji su u vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu bili državni službenici ili namještenici. Vrijeme provedeno u Domovinskom ratu uračunava se u radni staž ostvaren u državnim tijelima u efektivnom trajanju (stvarno vrijeme trajanja staža osiguranja), a ne kao staž osiguranja (mirovinski staž) u dvostrukom trajanju.

9. čl. 58. Kolektivnog ugovora – visina naknade za izum i tehničko unapređenje

Sukladno čl. 58. st. 1. Kolektivnog ugovora službeniku i namješteniku pripada naknada za izum i tehničko unapređenje. St. 2. istog članka propisano je da će se posebnim ugovorom zaključenim između službenika i namještenika i državnog tijela urediti ostvarivanje konkretnih prava iz st. 1. ovoga članka.

Obzirom da navedenim člankom Kolektivnog ugovora nije utvrđen postupak za ostvarenje prava na naknadu za izum i tehničko unapređenje, te visina naknade, u pogledu načina ostvarenja naknade za izum i tehničko unapređenje i određivanja visine naknade neposredno se primjenjuje Zakon o radu („Narodne novine“, broj: 38/95., 54/95., 65/95., 17/01., 82/01., 114/03 i 30/04.) – odredbe glave XII Izumi i tehnička unapređenja radnika..

10. čl. 63. st. 2. Kolektivnog ugovora – osobno uvjetovani otkaz službenika i pravo na otpremninu

Odredbom čl. 63. st. 2. Kolektivnog ugovora propisano je pravo namještenika, kojem prestaje radni odnos zbog poslovno ili osobno uvjetovanog otkaza, na otpremninu u visini 65% prosječne mjesečne plaće isplaćene mu u zadnja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa, za svaku godinu radnog staža u državnoj službi. Iz formulacije navedene odredbe razvidno je da se ista odnosi samo na

namještenike, a ne i na službenike - izrijeком je navedeno da se odnosi na namještenike (dakle, ne i na službenike), a osim toga, službeniku državna služba (radni odnos) ne može prestati na način naveden u odredbi čl. 63. st. 2. Kolektivnog ugovora (zbog poslovno ili osobno uvjetovanog otkaza). Stoga službenik ne može ostvariti otpremninu temeljem navedene odredbe.

Prema odredbama Kolektivnog ugovora službenik ima pravo na otpremninu prestankom službe istekom roka u kojem je bio stavljen na raspolaganje Vladi (čl. 63. st. 1. Kolektivnog ugovora) i kada odlazi u mirovinu (čl. 45. Kolektivnog ugovora).

**PREDSJEDNICA
ZAJEDNIČKE KOMISIJE**

Sanda Pipunić